

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1370/2007,
annettu 23 päivänä lokakuuta 2007,
rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten
(ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta
(EUVL L 315, 3.12.2007, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

virallinen lehti

	N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u> Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/2338, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016	L 354	22	23.12.2016

▼B**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS
(EY) N:o 1370/2007,****annettu 23 päivänä lokakuuta 2007,****rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä
neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70
kumoamisesta***1 artikla***Tarkoitus ja soveltamisala**

1. Tämän asetuksen tarkoituksena on määritellä, miten toimivaltaiset viranomaiset voivat yhteisön oikeuden sääntöjä noudattaen toimia julkisen henkilöliikenteen alalla varmistaakseen sellaisten yleishyödyllisten palvelujen tarjoamisen, jotka ovat muun muassa monilukuisempia, luotettavampia, korkealaatuisempia tai edullisempia kuin palvelut, joita voitaisiin tarjota pelkästään markkinoiden ehdoilla.

Tätä varten asetuksessa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti toimivaltaiset viranomaiset julkisen palvelun velvoitteita määrätessään tai niitä koskevia sopimuksia tehdessään korvaavat julkisen liikenteen harjoittajille aiheutuvat kustannukset ja/tai myöntävät yksinoikeuksia vastineena julkisen palvelun velvoitteiden hoitamisesta.

2. Tätä asetusta sovelletaan rautateiden ja muiden raideliikennemuotojen sekä maanteiden julkisen henkilöliikenteen kansalliseen ja kansainväliseen harjoittamiseen lukuun ottamatta liikennettä, jota harjoitetaan lähinnä sen historiallisen merkityksen tai matkailuarvon vuoksi. Jäsenvaltiot voivat soveltaa tätä asetusta sisävesien ja, rajoittamatta palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi) 7 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3577/92 ⁽¹⁾ soveltamista, kansallisten merialueiden julkiseen henkilöliikenteeseen.

▼M1

Niiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella, joiden alueella palveluja tarjotaan, julkisen palvelun velvoitteet voivat koskea rajat ylittäviä julkisia liikennepalveluja, mukaan lukien kyseiset palvelut paikallisten ja alueellisten liikennetarpeiden kattamiseksi.

▼B

3. Tätä asetusta ei sovelleta direktiivin 2004/17/EY 1 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tai direktiivin 2004/18/EY 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin julkisiin käyttöoikeusurakoihin.

*2 artikla***Määritelmät**

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'julkisella henkilöliikenteellä' yleistä taloudellista etua koskevia henkilöliikennepalveluja, joita tarjotaan yleisölle yhtäjaksoisesti kehtään syrjimättä;

⁽¹⁾ EYVL L 364, 12.12.1992, s. 7.

▼B

- b) 'toimivaltaisella viranomaisella' jäsenvaltion tai jäsenvaltioiden viranomaista tai viranomaisten ryhmittymää, jolla on valtuudet toimia julkisen henkilöliikenteen alalla tietyllä maantieteellisellä alueella, tai muuta elintä, jolle on annettu tällaiset valtuudet;
- c) 'toimivaltaisella paikallisella viranomaisella' toimivaltaista viranomaista, jonka maantieteellinen toimivalta-alue ei ole valtakunnallinen;
- d) 'julkisen liikenteen harjoittajalla' julkista tai yksityistä yritystä tai yritysrhmittymää, joka harjoittaa julkista henkilöliikennettä, tai julkisyhteisöä, joka tarjoaa julkisia henkilöliikennepalveluja;
- e) 'julkisen palvelun velvoitteella' vaatimusta, jonka toimivaltainen viranomainen asettaa tai määrittelee sellaisten yleishyödyllisten julkisten henkilöliikennepalvelujen varmistamiseksi, joita liikenteenharjoittaja ei omien taloudellisten etujensa kannalta katsoen ottaisi hoitaakseen tai ei hoitaisi samassa määrin tai samoilla ehdoilla ilman korvausta;
- f) 'yksinoikeudella' oikeutta, jolla julkisen liikenteen harjoittajalle annetaan mahdollisuus harjoittaa julkista henkilöliikennettä tietyllä reitillä tai tietyssä verkossa taikka tietyllä alueella ja jolla suljetaan pois muut mahdolliset liikenteenharjoittajat;
- g) 'julkisesta palvelusta maksettavalla korvauksella' kaikkia etuja, erityisesti taloudellisia etuja, joita toimivaltainen viranomainen antaa suoraan tai välillisesti julkisista varoista julkisen palvelun velvoitteen toteuttamisaikana tai tähän aikaan liittyen;
- h) 'ilman tarjouskilpailua tekemisellä' sopimuksen tekemistä tietyn liikenteenharjoittajan kanssa ilman edeltävää tarjouskilpailumenettelyä;
- i) 'julkisia palveluhankintoja koskevalla sopimuksella' yhtä tai useampaa oikeudellisesti sitovaa asiakirjaa, jossa vahvistetaan toimivaltaisen viranomaisen ja julkisen liikenteen harjoittajan välinen sopimus, jolla julkisen palvelun velvoitteiden alaisten julkiseen henkilöliikenteeseen liittyvien palvelujen hallinnointi ja toteuttaminen uskotaan kyseiselle julkisen liikenteen harjoittajalle; jäsenvaltion lainsäädännöstä riippuen sopimus voi olla myös toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös,
- joka on annettu erillisen lainsäädäntötoimen tai säädöksen muodossa, tai
- jossa vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti toimivaltainen viranomainen itse tarjoaa kyseisiä palveluja tai uskoo niiden tarjoamisen sisäiselle liikenteenharjoittajalle;
- j) "sisäisellä liikenteenharjoittajalla" oikeudellisesti erillistä yksikköä, joka on toimivaltaisen paikallisen viranomaisen, tai viranomaisten ryhmittymän tapauksessa vähintään yhden toimivaltaisen paikallisen viranomaisen, määräysvallassa vastaavalla tavalla kuin viranomaisen omat yksiköt;
- k) 'arvolla' julkisen henkilöliikenteen palvelun, reitin, julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tai korvausjärjestelmän arvoa, joka vastaa julkisen liikenteen harjoittajan tai harjoittajien saamaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa, mukaan luettuina kaikenlaiset viranomaisilta saadut korvaukset sekä matkalippujen myynnistä saadut tulot, joita ei tilitetä kyseiselle toimivaltaiselle viranomaiselle;

▼B

- l) 'yleisellä säännöllä' toimenpidettä, jota sovelletaan erotuksetta kaikkiin samantyyppisiin julkisiin henkilöliikennepalveluihin tietyllä maantieteellisellä alueella, josta toimivaltainen viranomainen vastaa;
- m) 'integroiduilla julkisilla henkilöliikennepalveluilla' määrättyllä maantieteellisellä alueella tarjottavia yhdistettyjä liikennepalveluja, joiden osalta käytetään samaa tiedotuspalvelua, lippujärjestelmää ja aikataulua;

▼M1

- aa) 'rautateiden julkisilla henkilöliikennepalveluilla' rautateillä harjoitettavaa julkista henkilöliikennettä, lukuun ottamatta muihin raideliikennemuotoihin perustuvaa henkilöliikennettä, kuten metro- tai raitiotieliikennettä.

*2 a artikla***Julkisen palvelun velvoitteiden erittely**

1. Toimivaltainen viranomainen vahvistaa julkisten henkilöliikennepalveluiden tarjoamisessa sovellettavien julkisen palvelun velvoitteiden eritelmät sekä niiden soveltamisalan 2 artiklan e alakohdan mukaisesti. Tähän sisältyy mahdollisuus yhdistää kustannukset kattavat palvelut samaan kokonaisuuteen kustannuksia kattamattomien palvelujen kanssa.

Vahvistaessaan kyseisiä eritelmiä ja niiden soveltamisalaa toimivaltaisen viranomaisen on asianmukaisesti noudatettava unionin oikeuden mukaista suhteellisuusperiaatetta.

Eritelmien on oltava johdonmukaisia julkista liikennettä koskevissa jäsenvaltioiden toimintapoliittisissa asiakirjoissa esitettyjen toimintapoliittisten tavoitteiden kanssa.

Julkista liikennettä koskevien toimintapoliittisten asiakirjojen sisältö ja muoto sekä asianmukaisten sidosryhmien kuulemismenettelyt määritetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Julkisen palvelun velvoitteiden eritelmillä ja niihin liittyvällä julkisen palvelun velvoitteiden taloudellisten nettovaikutusten korvaamisella

- a) on saavutettava julkista liikennettä koskevan politiikan tavoitteet kustannustehokkaasti; ja
- b) on mahdollistettava taloudellisesti julkisen henkilöliikenteen tarjonnan jatkuminen pitkällä aikavälillä julkista liikennettä koskevassa politiikassa asetettujen vaatimusten mukaisesti.

▼B*3 artikla***Julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset ja yleiset säännöt**

1. Kun toimivaltainen viranomainen päättää myöntää valitsemalleen liikenteenharjoittajalle minkä tahansa luonteisen yksinoikeuden ja/tai korvauksen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä, tämän viranomaisen on myönnettävä se julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen puitteissa.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, julkisen palvelun velvoitteista, joiden tarkoituksena on vahvistaa enimmäishinnat kaikille matkustajille tai tietyille matkustajaryhmille, voidaan myös antaa yleisiä sääntöjä. Toimivaltainen viranomainen korvaa julkisen liikenteen harjoittajalle yleisissä säännöissä vahvistettujen hintavelvoitteiden täyttämistä aiheutuvia kustannuksia ja siitä kertyviä tuloja koskevat positiiviset

▼B

tai negatiiviset taloudelliset nettovaikutukset 4 ja 6 artiklassa ja liitteessä olevien periaatteiden mukaisesti siten, että vältetään liiallisia korvauksia, sen estämättä, että toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus sisällyttää julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin julkisen palvelun velvoitteita, joilla vahvistetaan enimmäishintoja.

3. Jäsenvaltiot voivat olla soveltamatta tätä asetusta yleisiin sääntöihin, jotka koskevat taloudellisia korvauksia sellaisista julkisen palvelun velvoitteista, joilla vahvistetaan enimmäishinnat koululaisille, opiskelijoille, harjoittelijoille ja liikuntarajoitteisille henkilöille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen 73, 86, 87 ja 88 artiklan soveltamista. Näistä yleisistä säännöistä on ilmoitettava perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisesti. Ilmoituksessa on annettava täydelliset tiedot toimenpiteestä ja erityisesti yksityiskohtaiset tiedot laskentamenetelmästä.

*4 artikla***Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten ja yleisten sääntöjen pakollinen sisältö**

1. Julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa ja yleisissä säännöissä on

▼M1

- a) vahvistettava selkeästi tässä asetuksessa määritellyt ja sen 2 a artiklan mukaisesti täsmennetyt julkisen palvelun velvoitteet, jotka julkisen liikenteen harjoittajan on täytettävä, sekä asianomaiset maantieteelliset alueet;
- b) määritettävä etukäteen puolueettomalla ja avoimella tavalla
 - i) parametrit, joiden perusteella mahdollinen korvaus lasketaan; ja
 - ii) mahdollisesti myönnettyjen yksinoikeuksien luonne ja laajuus siten, että vältetään liiallisia korvauksia.

Niissä julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa, joita ei ole tehty 5 artiklan 1, 3 tai 3 b kohdan mukaisesti, nämä parametrit on määritettävä siten, ettei yksikään korvaus voi ylittää määrää, joka on tarpeen julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi aiheutuvia kustannuksia ja siitä kertyviä tuloja koskevien taloudellisten nettovaikutusten kattamiseksi, kun otetaan huomioon julkisen liikenteen harjoittajan kyseisestä toiminnasta saamat tulot ja kohtuullinen voitto;

▼B

- c) määriteltävä palvelujen tarjoamiseen liittyvien kustannusten jakamista koskevat järjestelyt. Näihin kustannuksiin voivat sisältyä erityisesti henkilöstökustannukset, energiakustannukset, infrastruktuurin käyttömaksut, julkisen liikenteen ajoneuvojen, liikkuvan kaluston ja henkilöliikennepalvelujen toiminnan kannalta tarpeellisten laitteistojen huolto- ja korjauskustannukset sekä kiinteät kustannukset ja riittävä tuotto omalle pääomalle.

2. Julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa ja yleisissä säännöissä on määriteltävä matkalippujen myynnistä saatavien tulojen jakamista koskevat järjestelyt, joiden mukaan tulot joko pitää julkisen liikenteen harjoittaja tai ne tilitetään toimivaltaiselle viranomaiselle taikka jaetaan näiden kesken.

▼B

3. Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten on oltava määräaikaisia. Niiden voimassaoloaika saa olla enintään kymmenen vuotta, kun on kyse linja-autoliikenteen palveluista, ja enintään 15 vuotta, kun on kyse rautateiden henkilöliikenteen ja muiden raideliikennemuotojen palveluista. Useisiin liikennemuotoihin liittyvien julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten voimassaoloaika saa olla enintään 15 vuotta, jos rautatieliikenne tai muut raideliikennemuodot edustavat yli 50:tä prosenttia kyseisten palveluiden arvosta.

4. Omaisuuden hankintamenojen poistoon liittyvät ehdot huomioon ottaen julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen voimassaoloaika voidaan tarvittaessa pidentää enintään 50 prosentilla, jos julkisen liikenteen harjoittaja antaa käyttöön omaisuutta, joka on merkittävää suhteessa julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen kohteena olevien henkilöliikennepalvelujen toteuttamiseen tarvittaviin kokonaisvaroihin ja jota käytetään pääasiassa kyseisen sopimuksen kohteena oleviin henkilöliikennepalveluihin.

Jos perusteena ovat poikkeuksellisesta maantieteellisestä sijainnista aiheutuvat kustannukset, 3 kohdan mukaisten julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten voimassaoloaika voidaan pidentää syrjäisimmillä alueilla enintään 50 prosentilla.

Jos perusteena ovat infrastruktuuriin, liikkuvaan kalustoon tai ajoneuvoihin tehtävään poikkeukselliseen investointiin liittyvät pääoman poisotot ja jos julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus on tehty oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen, julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen voimassaoloaika voi olla pidempi. Avoimuuden varmistamiseksi toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tässä tapauksessa komissiolle vuoden kuluessa sopimuksen tekemisestä julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus ja perusteet sen pidemmälle voimassaoloajalle.

▼M1

4 a. Julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia toteutettaessa julkisen liikenteen harjoittajien on noudatettava unionin oikeuteen, kansalliseen lainsäädäntöön tai työehtosopimuksiin perustuvia, sosiaali- ja työläinsäädännön alalla sovellettavia velvoitteita.

4 b. Direktiiviä 2001/23/EY sovelletaan julkisen liikenteen harjoittajan vaihtumiseen, kun vaihtumisessa on kyse mainitussa direktiivissä tarkoitetusta yrityksen luovutuksesta.

▼B

5. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia, että valittu julkisen liikenteen harjoittaja myöntää kyseisten palvelujen tarjoamiseen aikaisemmin osallistuneelle henkilöstölle oikeudet, jotka se olisi saanut direktiivissä 2001/23/EY tarkoitetun luovutuksen perusteella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden soveltamista, työmarkkinaosapuolten välillä tehdyt työehtosopimukset mukaan lukien. Kun toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät julkisen liikenteen harjoittajilta tiettyjen työehtoihin liittyvien vaatimusten noudattamista, tarjousasiakirjoissa ja julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa on oltava luettelo kyseisestä henkilöstöstä ja niissä on avoimesti annettava yksityiskohtaiset tiedot henkilöstön sopimusperusteisistä oikeuksista sekä niistä edellytyksistä, joiden mukaisesti työntekijöiden katsotaan liittyvän palveluihin.

▼M1

6. Jos toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät kansallisen lainsäädännön mukaisesti julkisen liikenteen harjoittajilta tiettyjen laatuvaatimusten tai sosiaalisten vaatimusten noudattamista tai sosiaalisten ja laadullisten kriteerien vahvistamista, kyseiset vaatimukset ja kriteerit on sisällytettävä tarjouskilpailua koskeviin asiakirjoihin ja julkisia palveluhankintoja

▼ M1

koskeviin sopimuksiin. Tällaisiin tarjouskilpailua koskeviin asiakirjoihin ja julkisia palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin on tarvittaessa sisällytettävä myös tiedot oikeuksista ja velvoitteista, jotka liittyvät edellisen liikenteenharjoittajan kyseisten palvelujen tarjoamiseen aikaisemmin osallistuneen henkilöstön siirtoon, noudattaen samalla direktiiviä 2001/23/EY.

▼ B

7. Tarjousasiakirjoista ja julkisia palveluhankintoja koskevista sopimuksista on ilmoitettava avoimella tavalla, onko alihankinta mahdollinen ja jos on, missä laajuudessa. Jos alihankinnat ovat mahdollisia, julkisen henkilöliikenteen palvelujen hallinointiin ja hoitamiseen tämän asetuksen mukaisesti valittu liikenteenharjoittaja veloitetaan hoitamaan itse suurin osa julkisen henkilöliikenteen palveluista. Kun on kyse julkisia palveluhankintoja koskevasta sopimuksesta, joka kattaa samanaikaisesti julkisen henkilöliikennepalveluiden suunnittelun, rakentamisen ja hoitamisen, voidaan kyseisten palveluiden hoitaminen järjestää täysimääräisesti alihankintana. Julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa on kansallisen lainsäädännön ja yhteisön oikeuden mukaisesti määritettävä alihankintaan sovellettavat ehdot.

▼ M1

8. Julkisia palveluhankintoja koskevissa sopimuksissa on vaadittava liikenteenharjoittajaa antamaan toimivaltaiselle viranomaiselle olennaiset tiedot sopimuksen tekemiseksi varmistaen samalla liiketoimintaa koskevien luottamuksellisten tietojen oikeutettu suojele. Toimivaltaisten viranomaisten on asetettava kaikkien intressitahojen saataville tarjouskilpailuun esitettäväksi tarkoitettujen tarjouksen valmistelun kannalta merkitykselliset tiedot varmistaen samalla liiketoimintaa koskevien luottamuksellisten tietojen oikeutettu suojele. Saataville on annettava tiedot matkustajaliikenteen kysynnästä, lippujen hinnoista, kustannuksista ja tuloista, jotka liittyvät tarjouskilpailumenettelyn kohteena olevaan julkiseen henkilöliikenteeseen, sekä yksityiskohtaiset tiedot tarvittavien kalustoyksiköiden tai liikkuvan kaluston toiminnan kannalta merkityksellisistä infrastruktuurieritelmistä, jotta intressitahot voivat laatia harkittuja liiketoimintasuunnitelmia. Rataverkon haltijoiden on autettava toimivaltaisia viranomaisia toimittamaan kaikki asianomaiset infrastruktuurieritelmat. Edellä vahvistettujen säännösten noudattamatta jättämisestä seuraa 5 artiklan 7 kohdassa säädetty oikeudellinen tarkastelu.

▼ B*5 artikla***Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekeminen**

1. Julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset tehdään tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Palveluja koskevat hankintasopimukset ja julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset, sellaisena kuin ne on määritelty direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY, tehdään kuitenkin linja-autojen tai raitiovaunujen henkilöliikennepalvelujen osalta näissä direktiiveissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti, sikäli kuin sopimukset eivät ole näissä direktiiveissä määriteltyjä palveluja koskevia käyttöoikeussopimuksia. Silloin, kun sopimukset tehdään direktiivin 2004/17/EY tai 2004/18/EY mukaisesti, tämän artiklan 2–6 kohdan säännöksiä ei sovelleta.

▼ M1

2. Toimivaltainen paikallinen viranomainen, riippumatta siitä, onko se integroitua julkisia henkilöliikennepalveluja tarjoava yksittäinen viranomainen tai viranomaisten ryhmittymä, voi päättää tarjota itse julkisia henkilöliikennepalveluja tai tehdä julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia ilman tarjouskilpailua oikeudellisesti erillisen yhteisön

▼ M1

kanssa, joka on toimivaltaisen paikallisen viranomaisen, tai viranomaisen ryhmittymän tapauksessa vähintään yhden toimivaltaisen paikallisen viranomaisen, määräysvallassa vastaavalla tavalla kuin viranomaisen omat yksiköt, ellei tämä ole kiellettyä kansallisen lainsäädännön nojalla.

Rautateiden julkisten henkilöliikennepalvelujen osalta ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu viranomaisten ryhmittymä voi koostua ainoastaan toimivaltaisista paikallisista viranomaisista, joiden maantieteellinen toimivalta-alue ei ole valtakunnallinen. Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen julkisten henkilöliikennepalvelujen tai julkisia palveluhankintojen koskeva sopimus eivät saa kattaa muuta kuin kaupunkitajajien tai maaseutualueiden liikennetarpeita taikka molemmat.

Silloin, kun toimivaltainen paikallinen viranomainen tekee tällaisen päätöksen, sovelletaan seuraavia säännöksiä:

▼ B

- a) Sen määrittämiseksi, onko toimivaltaisella paikallisella viranomaisella edellä tarkoitettu määräysvalta, on otettava huomioon muun muassa seuraavat tekijät: edustus hallinto-, johto- tai valvontaelimissä, tätä koskevat määräykset yhtiöjärjestyksessä, omistussuhteet sekä strategisia päätöksiä ja yksittäisiä liikkeenjohdollisia päätöksiä koskeva tosiasiallinen vaikutus- ja määräysvalta. Yhteisön oikeuden mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen 100 prosentin omistusosuus, erityisesti, kun on kyse julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista, ei ole ehdoton edellytys tässä kohdassa tarkoitettujen määräysvallan vahvistamiselle edellyttäen, että määräysvalta voidaan vahvistaa muiden tekijöiden pohjalta.
- b) Tämän kohdan soveltaminen edellyttää, että sisäisen liikenteenharjoittajan ja kaikkien yksiköiden, joihin kyseisellä liikenteenharjoittajalla on vähäistäkin vaikutusvaltaa, julkisten henkilöliikennepalvelujen harjoittamiseen liittyvä toiminta tapahtuu toimivaltaisen paikallisen viranomaisen alueella, siitä huolimatta, että toimintaan voi liittyä muita reittejä tai lisätoimintoja, jotka ulottuvat toisen toimivaltaisen paikallisen viranomaisen alueelle, ja että nämä liikenteenharjoittajat ja yksiköt eivät osallistu toimivaltaisen paikallisen viranomaisen toimivalta-alueen ulkopuolella järjestettyihin tarjouskilpailuihin.
- c) Sen estämättä, mitä b alakohdassa säädetään, sisäinen liikenteenharjoittaja voi osallistua oikeudenmukaisiin tarjouskilpailuihin kaksi vuotta ennen sen kanssa ilman tarjouskilpailua tehdyn sopimuksen päättymistä edellyttäen, että tämän sisäisen liikenteenharjoittajan kanssa tehdyn sopimuksen piiriin kuuluvien henkilöliikennepalvelujen osalta on tehty lopullinen päätös oikeudenmukaisen tarjouskilpailun järjestämisestä ja että sisäisellä liikenteenharjoittajalla ei ole muita julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia, jotka on tehty sen kanssa ilman tarjouskilpailua.
- d) Ellei toimivaltaista paikallista viranomaista ole, a–c alakohtaa sovelletaan kansalliseen viranomaiseen muun kuin valtakunnallisen maantieteellisen alueen hyväksi edellyttäen, että sisäinen liikenteenharjoittaja ei osallistu julkisten henkilöliikennepalvelujen tarjoamista koskeviin tarjouskilpailuihin, jotka järjestetään sen alueen ulkopuolella, jonka osalta julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus on tehty.
- e) Jos kyseessä on 4 artiklan 7 kohdan mukainen alihankinta koskevan sopimuksen tekeminen, sisäinen liikenteenharjoittaja on velvollinen hoitamaan suurimman osan julkisista henkilöliikennepalveluista itse.

▼ M1

3. Toimivaltaisen viranomaisen, joka turvautuu muuhun ulkopuoliseen tahoon kuin sisäiseen liikenteenharjoittajaan, on tehtävä julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset tarjouskilpailumenettelyn perusteella lukuun ottamatta 3 a, 4, 4 a, 4 b, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja tapauksia. Tarjouskilpailussa noudatettavan menettelyn on oltava avoin

▼ **M1**

kaikille liikenteenharjoittajille, sen on oltava oikeudenmukainen ja siinä on noudatettava avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita. Tarjousten jättämisen ja mahdollisen esivalinnan jälkeen menettelyyn saattaa sisältyä neuvotteluja, joissa on noudatettava näitä periaatteita ja joissa pyritään määrittämään, kuinka voitaisiin parhaiten täyttää erityiset tai monitahoiset vaatimukset.

3 a. Tarjouskilpailumenettelyssä tehtyjen rautateiden julkisen henkilöliikenteen palveluiden julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten osalta toimivaltainen viranomaislainen voi päättää tehdä uusia sopimuksia väliaikaisesti ilman tarjouskilpailua silloin, kun toimivaltainen viranomaislainen katsoo, että sopimusten tekeminen ilman tarjouskilpailua on perusteltua epätavallisten olosuhteiden vuoksi, ellei tämä ole kiellettyä kansallisen lainsäädännön nojalla. Tällaisia epätavallisia olosuhteita ovat muun muassa seuraavanlaiset tilanteet:

- toimivaltainen viranomaislainen tai muut toimivaltaiset viranomaiset ovat jo käynnistäneet useita tarjouskilpailumenettelyjä, jotka voisivat vaikuttaa todennäköisesti saatavien tarjousten laatuun ja määrään, jos sopimus tehdään tarjouskilpailumenettelyn mukaisesti, tai
- yhden tai useamman julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen soveltamisalaa on muutettava, jotta julkisten palvelujen tarjonta olisi tehokkainta.

Toimivaltainen viranomaislainen antaa perustellun päätöksen ja ilmoittaa siitä komissiolle ilman aiheetonta viivytystä.

Tämän kohdan nojalla tehtyjen sopimusten on oltava kestoaltaan suhteutettuja kyseisiin epätavallisiin olosuhteisiin, ja kesto saa joka tapauksessa olla enintään viisi vuotta.

Toimivaltaisen viranomaislainen on julkaistava tällaiset sopimukset. Julkaisuksessa sen on otettava huomioon liiketoimintaa koskevien luottamuksellisten tietojen ja kaupallisten etujen oikeutettu suojeleminen.

Samoja julkisen palvelun velvoitteita koskevaa seuraavaa sopimusta ei saa tehdä tämän säännöksen perusteella.

3 b. Toimivaltaiset viranomaiset voivat 3 kohtaa soveltaessaan päättää noudattaa seuraavaa menettelyä:

Toimivaltaiset viranomaiset voivat julkistaa aikomuksensa tehdä rautateiden julkisten henkilöliikennepalvelujen julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen julkaisemalla ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Mainittuun ilmoitukseen on sisällytettävä yksityiskohtainen kuvaus tehtävän sopimuksen kohteena olevista palveluista sekä sopimuksen tyyppistä ja kestosta.

Liikenteenharjoittajat voivat ilmaista kiinnostuksensa toimivaltaisen viranomaislainen vahvistamassa määräajassa, jonka on oltava vähintään 60 päivää ilmoituksen julkaisemisesta.

Jos tämän ajanjakson kuluttua

- a) vain yksi liikenteenharjoittaja on ilmaissut kiinnostuksensa osallistua julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tekemistä koskevaan menettelyyn;
- b) kyseinen liikenteenharjoittaja on asianmukaisesti näyttänyt toteen voivansa tosiasiallisesti tarjota liikennepalveluja julkisia palveluhankintoja koskevassa sopimuksessa vahvistettujen velvoitteiden mukaisesti;

▼ **M1**

c) kilpailun puuttuminen ei johdu hankintaehtojen keinotekoisesta rajauksesta; ja

d) muita järkeviä vaihtoehtoja ei ole,

toimivaltaiset viranomaiset voivat aloittaa sopimuksen tekemistä koskevat neuvottelut kyseisen liikenteenharjoittajan kanssa julkaisematta ilmoitusta avoimesta tarjouskilpailusta.

4. Jos tätä ei ole kielletty kansallisessa lainsäädännössä, toimivaltainen viranomainen voi päättää tehdä ilman tarjouskilpailua julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia:

a) joiden keskimääräinen ennakoitu vuosittainen arvo on alle 1 000 000 euroa tai, kun on kyse sopimuksista, joihin sisältyy rautateiden julkisia henkilöliikennepalveluja, alle 7 500 000 euroa; tai

b) jotka koskevat julkisten henkilöliikennepalvelujen tarjoamista määrältään alle 300 000 kilometriä vuodessa tai, kun on kyse sopimuksista, joihin sisältyy rautateiden julkisten henkilöliikennepalvelujen tarjoamista, alle 500 000 kilometriä vuodessa.

Jos julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus on tehty ilman tarjouskilpailua pienen tai keskisuuren yrityksen kanssa, jolla on käytössään enintään 23 maantieajoneuvoa, mainittuja kynnysarvoja voidaan korottaa joko alle 2 000 000 euroon keskimääräisen ennakoitun vuosittaisen arvon osalta tai alle 600 000 kilometriin vuodessa julkisten henkilöliikennepalvelujen osalta.

4 a. Jos tätä ei ole kielletty kansallisessa lainsäädännössä, toimivaltainen viranomainen voi päättää tehdä ilman tarjouskilpailua julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia rautateiden julkisista henkilöliikennepalveluista:

a) jos se katsoo, että sopimuksen teko ilman tarjouskilpailua on perusteltua ottaen huomioon asianomaisten markkinoiden ja verkon asiaankuuluvat rakenteelliset ja maantieteelliset ominaispiirteet ja erityisesti koko, kysynnän ominaispiirteet, verkon monitahoisuus, tekninen ja maantieteellinen eristyneisyys sekä sopimuksen kattamat palvelut; ja

b) jos tällainen sopimus parantaisi palvelujen laatua tai kustannustehokkuutta taikka molempia aikaisempaan sopimukseen verrattuna.

Toimivaltaisen viranomaisen on tältä pohjalta julkaistava perusteltu päätös ja ilmoitettava siitä komissiolle kuukauden kuluessa sen julkaisemisesta. Toimivaltainen viranomainen voi jatkaa sopimuksen tekemistä.

Jäsenvaltioiden, joissa vuosittainen enimmäisvolyyymi on enintään 23 miljoonaa junakilometriä ja joilla on ainoastaan yksi toimivaltainen viranomainen kansallisella tasolla ja yksi julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus, joka kattaa koko verkon, katsotaan täyttävän a alakohdassa säädetyt edellytykset. Jos jonkin tällaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen päättää tehdä julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen ilman tarjouskilpailua, kyseisen jäsenvaltion on ilmoitettava tästä komissiolle. Yhdistynyt kuningaskunta voi päättää soveltaa tätä alakohtaa Pohjois-Irlantiin.

▼ **M1**

Jos toimivaltainen viranomainen päättää tehdä julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen ilman tarjouskilpailua, sen on määritettävä avoimet mitattavissa ja todennettavissa olevat suorituskykyvaatimukset. Nämä vaatimukset on sisällytettävä sopimukseen.

Suorituskykyvaatimukset kattavat erityisesti palvelujen täsmällisyyden, junaliikenteen säännöllisyyden, liikkuvan kaluston laadun ja matkustajaliikenteen kuljetuskapasiteetin.

Sopimukseen on sisällytettävä erityiset suorituskykyindikaattorit, joiden avulla toimivaltainen viranomainen voi arvioida suorituskykyä säännöllisesti. Sopimukseen on myös sisällytettävä tehokkaat ja varoittavat toimenpiteet, joita määrätään siinä tapauksessa, ettei rautatieyrittäjä täytä suorituskykyvaatimuksia.

Toimivaltaisen viranomaisen on säännöllisesti arvioitava, onko rautatieyrittäjä saavuttanut suorituskykyvaatimuksia koskevat tavoitteensa sopimuksen mukaisesti, ja julkistettava arviointinsa tulos. Mainittu säännöllinen arviointi on suoritettava vähintään viiden vuoden välein. Toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava asianmukaisia ja oikea-aikaisia toimenpiteitä, mukaan lukien tehokkaiden ja varoittavien sopimuksen mukaisten seuraamusten määrääminen siinä tapauksessa, että palvelujen laadun tai kustannustehokkuuden taikka molempien osalta vaadittuja parannuksia ei ole toteutettu. Toimivaltainen viranomainen voi milloin tahansa kokonaan tai osittain keskeyttää tai päättää tämän säännöksen perusteella tehdyn sopimuksen voimassaolon, jos liikenteenharjoittaja ei täytä suorituskykyvaatimuksia.

4 b. Toimivaltainen viranomainen voi, ellei tämä ole kiellettyä kansallisen lainsäädännön nojalla, päättää tehdä rautateiden julkisten henkilöliikennepalvelujen julkista palveluhankintaa koskevia sopimuksia ilman tarjouskilpailua, jos ne koskevat vain sellaisen liikenteenharjoittajan harjoittamaa rautateiden henkilöliikennettä, joka hallinnoi samanaikaisesti kokonaan tai suurimmalta osin sitä rautatieinfrastruktuuria, jolla palveluja tarjotaan, silloin kun kyseinen rautatieinfrastruktuuri on jätetty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/34/EU⁽¹⁾ 7, 7 a, 7 b, 7 c, 7 d, 8 ja 13 artiklan sekä IV luvun soveltamisalan ulkopuolelle mainitun direktiivin 2 artiklan 3 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti.

Poiketen siitä, mitä 4 artiklan 3 kohdassa säädetään, tämän kohdan ja tämän artiklan 4 a kohdan nojalla ilman tarjouskilpailua tehdyn sopimuksen voimassaoloaika saa olla enintään kymmenen vuotta, lukuun ottamatta tapauksia, joihin sovelletaan 4 artiklan 4 kohtaa.

Tämän kohdan ja 4 a kohdan mukaisesti tehdyt sopimukset on julkaisettava ottaen kuitenkin samalla huomioon liiketoimintaa koskevien luotamuksellisten tietojen ja kaupallisten etujen oikeutettu suojeleminen.

5. Kun palvelu keskeytyy tai on välittömässä vaarassa keskeytyä, toimivaltainen viranomainen voi toteuttaa kiireellisiä toimia.

Kiireellisinä toimina voivat olla sopimuksen tekeminen ilman tarjouskilpailua tai muodollinen sopimus julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen jatkamisesta taikka vaatimus turvata tietyt julkisen palvelun velvoitteet. Julkisen liikenteen harjoittajalla on oikeus valittaa päätöksestä, jolla sille asetetaan velvoite tarjota tiettyjä julkisia palveluita. Julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen saa tehdä tai sitä saa jatkaa kiireellisellä toimella tai sopimusta koskevan määräyksen saa antaa kiireellisellä toimella enintään kahdeksi vuodeksi.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

▼B

6. Jos tätä ei ole kielletty kansallisessa lainsäädännössä, toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää tehdä julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen ilman tarjouskilpailua, jos se koskee rautatieliikennettä, muttei muita raideliikennemuotoja kuten metro- tai raitiotieliikennettä. Poiketen siitä, mitä 4 artiklan 3 kohdassa säädetään, tällaisen sopimuksen voimassaoloaika saa olla enintään kymmenen vuotta, lukuun ottamatta tapauksia, joihin sovelletaan 4 artiklan 4 kohtaa.

▼M1

6 a. Rautatieyritysten välisen kilpailun lisäämiseksi toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää, että rautateiden julkisia henkilöliikennepalveluja koskevia sopimuksia, jotka kattavat osia samasta verkosta tai samoista reittiosuuksista, tehdään eri rautatieyritysten kanssa. Tätä varten toimivaltaiset viranomaiset voivat ennen tarjouskilpailumenettelyn käynnistämistä päättää rajoittaa saman rautatieyrityksen kanssa tehtävien sopimusten lukumäärää.

▼B

7. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2–6 kohdan mukaisesti tehdyt päätökset voidaan tutkia uudelleen tehokkaasti ja nopeasti sellaisen henkilön hakemuksesta, joka joko on tavoitellut tai on tavoittelemassa tiettyä sopimusta ja jonka etua väitetty virheellinen menettely on vahingoittanut tai saattaa vahingoittaa sillä perusteella, että kyseiset päätökset ovat vastoin yhteisön oikeutta tai sen voimaan saattamiseksi annettuja kansallisia säännöksiä.

▼M1

Edellä olevan 4 a ja 4 b kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa toimenpiteisiin on sisällytettävä mahdollisuus pyytää kyseisen jäsenvaltion nimeämältä riippumattomalta elimeltä toimivaltaisen viranomaisen tekemää perusteltua päätöstä koskeva arviointi. Arvioinnin tulos on julkistettava kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

▼B

Jos muutoksenhakuelimet eivät ole tuomioistuimia, niiden on aina perusteltava päätöksensä kirjallisesti. Lisäksi tällaisessa tapauksessa on huolehdittava siitä, että muutoksenhakuelimen väitetty oikeudenvastainen toimenpide tai sille kuuluvan toimivallan käyttöön liittyvä virhe voidaan saattaa tuomioistuimen tai muun sellaisen elimen tutkittavaksi, joka on perustamissopimuksen 234 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin ja joka on riippumaton sekä hankintaviranomaiseen että muutoksenhakuelimeen nähden.

▼M1*5 a artikla***Rautateiden liikkuva kalusto**

1. Tarjouskilpailumenettelyn järjestämiseksi toimivaltaiset viranomaiset arvioivat, tarvitaanko toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että sopivan liikkuvan kaluston käyttöön on todellinen ja syrjimätön pääsy. Arvioinnissa on otettava huomioon liikkuvaa kalustoa vuokraavien yritysten tai liikkuvan kaluston vuokrausta tarjoavien muiden markkinatoimijoiden olemassaolo asiaankuuluvilla markkinoilla. Arviointikertomus on asetettava julkisesti saataville.

2. Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja valtioneuvoston suostuksella noudattaen aiheellisten toimenpiteiden toteuttamisesta, jotta varmistetaan todellinen ja syrjimätön pääsy sopivan liikkuvan kaluston käyttöön. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa seuraavat:

▼ M1

- a) toimivaltainen viranomainen hankkii julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen täytäntöönpanossa käytettävän liikkuvan kaluston tarkoituksenaan asettaa se valitun julkisen liikenteen harjoittajan käyttöön markkinahintaan tai osana sopimusta 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan, 6 artiklan ja tarvittaessa liitteen mukaisesti;
- b) toimivaltainen viranomainen antaa takauksen julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen täytäntöönpanossa käytettävän liikkuvan kaluston rahoitukselle markkinahintaan tai osana sopimusta 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan, 6 artiklan ja tarvittaessa liitteen mukaisesti, mukaan lukien jäännösarvoriskin kattava takaus;
- c) toimivaltainen viranomainen sitoutuu julkisia palveluhankintoja koskevassa sopimuksessa ottamaan liikkuvan kaluston haltuunsa markkinahintaan ennalta määrätyn rahoitusehdoin sopimuksen voimassaolon päättyessä; tai
- d) yhteistyö muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa suuremman liikkuvan kaluston reservin luomiseksi.

3. Jos liikkuva kalusto annetaan uuden julkisen liikenteen harjoittajan käyttöön, toimivaltaisen viranomaisen on liitettävä tarjouskilpailuasiakirjoihin kaikki saatavilla olevat tiedot liikkuvan kaluston kunnosta ja kunnossapitokustannuksista.

▼ B*6 artikla***Julkisista palveluista maksettavat korvaukset****▼ M1**

1. Kaikkien yleiseen sääntöön tai julkisia palveluhankintoja koskevaan sopimukseen liittyvien korvausten on oltava 4 artiklan mukaisia riippumatta siitä, miten sopimus on tehty. Kaikenluonteisten korvausten, jotka liittyvät julkisia palveluhankintoja koskevaan sopimukseen, jota ei ole tehty 5 artiklan 1, 3 tai 3 b kohdan mukaisesti, tai jotka liittyvät yleiseen sääntöön, on oltava myös liitteen säännösten mukaisia.

▼ B

2. Jäsenvaltioiden on komission kirjallisesta pyynnöstä toimitettava sille kolmen kuukauden kuluessa tai pyynnössä ilmoitetussa pidemmässä määräajassa kaikki tiedot, joita komissio pitää tarpeellisina voidakseen arvioida, ovatko maksetut korvaukset tämän asetuksen mukaisia.

*7 artikla***Julkaiseminen****▼ M1**

1. Kunkin toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava kerran vuodessa yhdistelmäraportti, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet. Raporttiin on sisällytettävä julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten alkamispäivä ja kesto, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä. Raportissa on erotettava toisistaan linja-autoliikenne ja raideliikenne, ja sen pohjalta on voitava valvoa ja arvioida

▼ M1

julkisen liikenneverkon suorituskykyä, laatua ja rahoitusta, ja siinä on tarpeen mukaan annettava tietoja myönnettyjen yksinoikeuksien luonteesta ja laajuudesta. Raportissa on myös otettava huomioon julkista liikennettä koskevissa jäsenvaltioiden toimintapoliittisissa asiakirjoissa esitetyt toimintapoliittiset tavoitteet. Jäsenvaltioiden on edistettävä näiden raporttien keskitettyä saatavuutta esimerkiksi yhteisen verkkosivuston kautta.

▼ B

2. Toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viimeistään vuosi ennen tarjouskilpailumenettelyn aloittamista tai vuosi ennen sopimuksen tekemistä ilman tarjouskilpailua *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistaan vähintään seuraavat tiedot:

- a) toimivaltaisen viranomaisen nimi ja yhteystiedot;
- b) suunniteltu sopimuksetekomenettely;
- c) palvelut ja alueet, joita sopimus mahdollisesti koskee;

▼ M1

d) julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen suunniteltu alkamispäivä ja kesto.

▼ B

Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää olla julkaisematta näitä tietoja, jos julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus koskee alle 50 000 kilometrin henkilöliikennepalvelujen tarjoamista vuodessa.

Jos kyseiset tiedot muuttuvat niiden julkaisemisen jälkeen, toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava mahdollisimman pian oikaisu. Oikaisu ei vaikuta ilman tarjouskilpailua tehtävää sopimusta tai tarjouskilpailua koskevien järjestelyjen aloituspäivään.

Tätä kohtaa ei sovelleta 5 artiklan 5 kohtaan.

3. Kun kyseessä on 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu rautatieliikenteeseen liittyvien julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten suora tekeminen, toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava seuraavat tiedot vuoden kuluessa sopimuksen tekemisestä:

- a) palvelun tarjoajan nimi ja sen omistussuhteet sekä tarpeen mukaan oikeudellista valvontaa harjoittavan osapuolen nimi;
- b) julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen kesto;
- c) suoritettavien henkilöliikennepalvelujen kuvaus;
- d) taloudellisen korvauksen parametrien kuvaus;
- e) muun muassa täsmällisyyttä ja luotettavuutta koskevat laatutavoitteet sekä sovellettavat palkkiot ja seuraamukset;
- f) keskeiseen omaisuuteen liittyvät ehdot.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on asiaan liittyvän tahon pyynnöstä toimitettava perustelut päätökselleen tehdä julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus ilman tarjouskilpailua.

▼B*8 artikla***Siirtymäkausi**

1. Julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset tehdään tässä asetuksessa säädettyjen sääntöjen mukaisesti. Palveluja koskevat hankintasopimukset ja julkisia palveluhankintoja koskevat sopimukset, sellaisena kuin ne on määritelty direktiiveissä 2004/17/EY ja 2004/18/EY, tehdään kuitenkin linja-autojen tai raitiovaunujen henkilöliikennepalvelujen osalta näissä direktiiveissä säädettyjen menettelyjen mukaisesti, edellyttäen, että sopimukset eivät ole näissä direktiiveissä määriteltyjä palveluja koskevia käyttöoikeussopimuksia. Silloin, kun sopimukset tehdään direktiivin 2004/17/EY tai 2004/18/EY mukaisesti, tämän artiklan 2–4 kohdan säännöksiä ei sovelleta.

▼M1

2. Rajoittamatta 3 kohdan soveltamista

- i) sellaisten julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekemisessä, joiden kohteena ovat maanteiden ja muiden raideliikennemuotojen kuin rautateiden, kuten metro- tai raitiotieliikenteen, henkilöliikennepalvelut, sovelletaan 5 artiklaa 3 päivästä joulukuuta 2019 alkaen;
- ii) rautateiden julkisiin henkilöliikennepalveluihin sovelletaan 5 artiklaa 3 päivästä joulukuuta 2019 alkaen;
- iii) edellä olevia 5 artiklan 6 kohtaa ja 7 artiklan 3 kohtaa lakataan soveltamasta 25 päivästä joulukuuta 2023.

Niiden sopimusten, jotka on tehty 5 artiklan 6 kohdan mukaisesti 3 päivän joulukuuta 2019 ja ... päivän ...kuuta ... välisenä aikana 24 päivän joulukuuta 2023, voimassaoloaika saa olla enintään 10 vuotta.

Jäsenvaltioiden on 2 päivään joulukuuta 2019 saakka toteutettava toimia 5 artiklan noudattamiseksi asteittain erityisesti kuljetuskapasiteettiin liittyvien vakavien rakenteellisten ongelmien välttämiseksi.

Jäsenvaltioiden on kuuden kuukauden kuluessa 25 päivästä joulukuuta 2020 toimitettava komissiolle tilanneselvitys, josta ilmenee 5 artiklan mukaisesti tehtyjen julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mahdollinen täytäntöönpano. Jäsenvaltioiden tilanneselvitysten perusteella komissio suorittaa uudelleentarkastelun ja tekee tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

2 a. Rautateiden julkisten henkilöliikennepalvelujen julkista palveluhankintaa koskevat sopimukset, jotka on tehty ilman tarjouskilpailua muun kuin reilun kilpailumenettelyn pohjalta 24 päivän joulukuuta 2017 ja 2 päivän joulukuuta 2019 välisenä aikana, voivat jatkua niiden voimassaolon päättymispäivään asti. Poiketen siitä, mitä 4 artiklan 3 kohdassa säädetään, tällaisen sopimuksen voimassaoloaika saa olla enintään kymmenen vuotta, lukuun ottamatta tapauksia, joihin sovelletaan 4 artiklan 4 kohtaa.

▼B

3. Edellä 2 kohdan soveltamisessa ei oteta huomioon julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia, jotka on tehty yhteisön ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti

- a) ennen 26 päivää heinäkuuta 2000 oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen;
- b) ennen 26 päivää heinäkuuta 2000 muuta menettelyä kuin oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen;
- c) 26 päivästä heinäkuuta 2000 lukien ja ennen 3 päivää joulukuuta 2009 oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen;

▼ M1

- d) 26 päivästä heinäkuuta 2000 lukien ja ennen 24 päivää joulukuuta 2017 muuta menettelyä kuin oikeudenmukaista tarjouskilpailumenettelyä noudattaen.

▼ B

Edellä a kohdassa tarkoitettujen sopimusten soveltamista voidaan jatkaa niiden voimassaolon päättymiseen saakka. Edellä b ja c kohdassa tarkoitettujen sopimusten soveltamista voidaan jatkaa niiden voimassaolon päättymiseen saakka, mutta enintään 30 vuoden ajan. Edellä d kohdassa tarkoitettujen sopimusten soveltamista voidaan jatkaa niiden voimassaolon päättymiseen saakka, edellyttäen kuitenkin, että ne ovat voimassa määrätyn ajan, joka vastaa 4 artiklassa säädettyjä aikoja.

Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten soveltamista voidaan jatkaa niiden voimassaolon päättymiseen saakka, jos niiden päättämistä aiheutuisi kohtuuttomia oikeudellisia tai taloudellisia seurauksia ja edellyttäen, että komissio on antanut hyväksyntänsä.

4. Edellä 3 kohdan soveltamista rajoittamatta, toimivaltaisilla viranomaisilla on 2 kohdassa tarkoitettujen siirtymäkausien jälkimmäisen puoliskon aikana mahdollisuus estää sellaisia julkisen liikenteen harjoittajia osallistumasta tarjouskilpailuun perustuviin sopimustentekomenettelyihin, jotka eivät voi toimittaa näyttöä siitä, että niiden julkisten liikennepalvelujen arvo, josta ne saavat tämän asetuksen mukaisesti myönnettyä korvausta tai johon niillä on tämän asetuksen mukaisesti myönnetty yksinoikeus, edustaa vähintään puolta kaikkien niiden julkisten liikennepalvelujen arvosta, josta ne saavat korvausta tai johon niillä on yksinoikeus. Tätä ei sovelleta julkisen liikenteen harjoittajiin, jotka harjoittavat tarjouskilpailuun kuuluvia palveluja. Tämän perusteen soveltamisessa ei oteta huomioon julkisia palveluhankintoja koskevia sopimuksia, jotka on myönnetty 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuna kiireellisenä toimenpiteenä.

Edellä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua mahdollisuutta soveltaessaan toimivaltaisten viranomaisten on toimittava syrjimättömästi ja suljettava pois kaikki mahdolliset julkisen liikenteen harjoittajat, jotka täyttävät kyseisen perusteen, ja ilmoitettava mahdollisille liikenteenharjoittajille päätöksestään julkisia palveluhankintoja koskevan sopimuksen tekemennettelyn alussa.

Toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava komissiolle aikomuksestaan soveltaa tätä säännöstä vähintään kaksi kuukautta ennen tarjouspyynnön julkaisemista.

*9 artikla***Yhteensopivuus perustamissopimuksen kanssa**

1. Julkisen henkilöliikenteen harjoittamista tai yleisissä säännöissä vahvistettujen hintavelvoitteiden täyttämistä koskevien julkisista palveluista tämän asetuksen mukaisesti maksettavien korvausten on sovellettava yhteismarkkinoille. Tällaisista korvauksista ei tarvitse antaa perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tietoa.

2. Jollei perustamissopimuksen 73, 86, 87 ja 88 artiklasta muuta johdu, jäsenvaltiot voivat edelleen myöntää liikennealalle muuta kuin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa tukea perustamissopimuksen 73 artiklan nojalla, jos se on tarpeen liikenteen yhteensovittamiseksi tai korvausta julkisten palvelujen käsitteeseen kuuluvien velvoitteiden täyttämistä erityisesti:

▼B

- a) ennen infrastruktuurikustannusten jakamista koskevien yhteisten sääntöjen voimaantuloa, kun tuki myönnetään yrityksille, joiden on vastattava käyttämästään infrastruktuurista aiheutuvista kustannuksista silloin, kun muihin yrityksiin ei kohdistu tällaista rasieta. Myönnettävän tuen määrää määriteltäessä on otettava huomioon ne infrastruktuurista aiheutuvat kustannukset, joista kilpailevat liikenne-
muodot eivät joudu vastaamaan;
- b) kun tuen tarkoituksena on edistää koko yhteisön kannalta taloudellisten liikennejärjestelmien ja teknologioiden tutkimusta tai kehittämistä.

Tällaisen tuen on rajoitettava tutkimus- ja kehitysvaiheeseen eikä sitä saa käyttää näiden liikennejärjestelmien ja teknologioiden kaupalliseen hyödyntämiseen.

*10 artikla***Kumoaminen**

1. Kumotaan asetus (ETY) N:o 1191/69. Sen säännösten soveltamista julkisiin tavaraliikennepalveluihin jatketaan kuitenkin tämän asetuksen voimaantuloa seuraavien kolmen vuoden aikana.
2. Kumotaan asetus (ETY) N:o 1107/70.

*11 artikla***Kertomukset**

Komissio toimittaa 8 artiklan 2 kohdassa säädetyn siirtymäkauden päätyttyä kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja julkisten henkilöliikennepalvelujen tarjonnan kehittymisestä yhteisössä. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti julkisten henkilöliikennepalvelujen laadun kehittymistä ja ilman tarjouskilpailua tehtävien sopimusten vaikutuksia, ja siihen sisältyy tarvittaessa aiheellisia ehdotuksia tämän asetuksen muuttamiseksi.

*12 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan 3. päivänä joulukuuta 2009.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaiseen kaikissa jäsenvaltioissa.

LIITE

Korvaukseen sovellettavat säännöt 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa

1. Korvaus, joka liittyy 5 artiklan 2, 4, 5 tai 6 kohdan mukaisesti ilman tarjouskilpailua tehtyyn julkisia palveluhankintoja koskevaan sopimukseen tai yleiseen sääntöön, on laskettava tässä liitteessä esitettyjen sääntöjen mukaisesti.

2. Korvaus ei saa ylittää sitä taloudellisten nettovaikutusten määrää, joka vastaa julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä julkisen liikenteen harjoittajan kustannuksiin ja tuloihin aiheutuvia positiivisia tai negatiivisia kokonaisvaikutuksia. Vaikutukset on arvioitava vertaamalla tilannetta, jossa julkisen palvelun velvoite on täytetty, tilanteeseen, joka olisi vallinnut, jos velvoitetta ei olisi täytetty. Taloudellisen nettovaikutuksen laskemisessa toimivaltainen viranomaisnoudattaa seuraavaa mallia:

Kustannukset, jotka aiheutuvat toimivaltaisen viranomaisen/toimivaltaisten viranomaisten määräämästä julkisen palvelun velvoitteesta tai joukosta julkisen palvelun velvoitteita, joka sisältyy julkisia palveluhankintoja koskevaan sopimukseen ja/tai yleiseen sääntöön,

miinus mahdolliset positiiviset taloudelliset vaikutukset, jotka ovat syntyneet kyseessä olevan julkisen palvelun velvoitteen/velvoitteiden täyttämiseen käytetyssä verkossa,

miinus tariffiin perustuvat tulot tai muut tulot, jotka on saatu kyseessä olevaa julkisen palvelun velvoitetta täytettäessä,

plus kohtuullinen voitto,

on yhtä kuin taloudellinen nettovaikutus.

3. Julkisen palvelun velvoitteen täyttämällä voi olla myönteinen vaikutus liikenteenharjoittajan muuhunkin kuin julkisen palvelun velvoitetta koskevaan liikenteenharjoittamiseen. Liiallisen korvauksen tai riittämättömän korvauksen välttämiseksi on otettava huomioon mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset liikenteenharjoittajan kyseisiin verkkoihin laskettaessa taloudellista nettovaikutusta.

4. Kustannukset ja tulot on laskettava voimassa olevien kirjanpito- ja verotussääntöjen mukaisesti.

5. Jos julkisen liikenteen harjoittaja harjoittaa myös muuta toimintaa sen liikenteen lisäksi, jota koskee julkisen palvelun velvoite ja josta sille maksetaan korvausta, kyseisistä julkisista palveluista on avoimuuden lisäämiseksi ja riskiintuumisen välttämiseksi pidettävä erillistä kirjanpitoa, jonka on täytettävä vähintään seuraavat vaatimukset:

— kustakin toiminnasta on pidettävä erillistä kirjanpitoa, ja kutakin toimintaa vastaavat osuudet omaisuudesta ja kiinteistä kustannuksista on jaettava voimassa olevien kirjanpito- ja verotussääntöjen mukaisesti,

— julkisen liikenteen harjoittajan mahdolliseen muuhun toimintaan liittyviä muuttuvia kustannuksia, riittävää osuutta kiinteistä kustannuksista ja kohtuullista voittoa ei saa missään tapauksessa kattaa kyseisellä julkisella palvelulla,

— julkisen palvelun kustannukset on katettava käyttötuloilla ja viranomaisten maksamilla korvauksilla ilman, että tuloja voi siirtää julkisen liikenteen harjoittajan toiminnan eri alalle.

▼B

6. ”Kohtuullisella voitolla” tarkoitetaan alalle kyseisessä jäsenvaltiossa tyypillistä pääoman tuottoa, jossa otetaan huomioon riski, jonka viranomaisen toiminta aiheuttaa julkisen liikenteen harjoittajalle, tai vastaavasti tällaisen riskin puuttuminen.
7. Korvausmenetelmällä on edistettävä seuraavien tekijöiden ylläpitämistä tai kehittämistä:
 - julkisen liikenteen harjoittajan tehokas liikkeenjohto, jota voidaan arvioida objektiivisesti, ja
 - riittävän korkealaatuisten henkilöliikennepalvelujen tarjonta.